U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Kaniové a soudců JUDr. Josefa Baxy a JUDr. Ivo Pospíšila v právní věci žalobkyně: **M. G. S.,** zastoupena JUDr. Marošem Matiaškem, advokátem se sídlem Mánesova 48, Praha 2, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra,** se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 4. 8. 2021, č. j. OAM-1-898/VL-10-P06-PD6-2007, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 23. 2. 2023, č. j. 2 Az 25/2021 – 25,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žalobkyně **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Žalovanému se náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **nepřiznává**.

IV. Ustanovenému zástupci žalobkyně JUDr. Maroši Matiaškovi, advokátu, **se přiznává** odměna a náhrada hotových výdajů ve výši **8 228 Kč**, která mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto usnesení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Žalobkyně podala u žalovaného dne 17. 3. 2021 žádost o prodloužení doplňkové ochrany, kterou odůvodnila bezpečnostní situací v zemi původu. Tvrdila, že není možné, aby se na Kubu vrátila; politika je zde každým dnem horší a bojí se, co by se jí mohlo stát. Pobývá v České republice již 13 let a má zde práci, je vdaná a není závislá na státu, nikdy neměla problémy se zákonem.

[2] Rozhodnutím ze dne 4. 8. 2021, č. j. OAM-1-898/VL-10-P06-PD6-2007 (dále „napadené rozhodnutí“), žalovaný neprodloužil žalobkyni doplňkovou ochranu podle § 53a odst. 4 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (dále jen „zákon o azylu“).

[3] Proti tomuto rozhodnutí se žalobkyně bránila žalobou u Městského soudu v Praze (dále jen „městský soud“), který ji rozsudkem ze dne 23. 2. 2023, č. j. 2 Az 25/2021 – 25, zamítl. Městský soud zrekapituloval, že žalobkyni byla přiznána doplňková ochrana na dobu 18 měsíců již rozhodnutím žalovaného ze dne 18. 3. 2018, č. j. OAM-1-898/VL-10-HA08-2007; žalovaný ji udělil z důvodu omezení povolené doby výjezdu kubánským občanům do zahraničí, neboť s jejím překročením jsou spojeny represe. Doba trvání doplňkové ochrany byla ze stejného důvodu opakovaně prodlužována, a to rozhodnutím ze dne 14. 10. 2009, rozhodnutím ze dne 31. 10. 2011, č. j. OAM-1-898/VL-10-ZA12-PD2-2007, rozhodnutím ze dne 30. 10. 2013, č. j. OAM-1-898/VL-10-K01-PD3-2007 a rozhodnutím ze dne 11. 12. 2015, č. j. OAM-1-898/VL-10-P17-PD4-2007 a ze dne 16. 4. 2018, č. j. OAM-1-898/VL-10-P05-PD5-2007, s platností do 9. 5. 2021. K poslednímu prodloužení už z uvedeného důvodu nedošlo, žalovaný během správního řízení zjistil, že na Kubě došlo k podstatným změnám v možnosti občanů vycestovat. Důvodem k prodloužení doplňkové ochrany se tak stal vstup žalobkyně do registrovaného partnerství s dlouholetou partnerkou, která je občankou České republiky. V době projednávání žádosti byl vztah již před více než rokem ukončen, partnerství ale zrušeno nebylo. Žalobkyně nový vztah nenavázala, a proto nemůže být ze stejného důvodu doplňková ochrana dále prodlužována.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

[4] Proti rozsudku městského soudu podala žalobkyně (stěžovatelka) kasační stížnost.

[5] Uvedla, že se městský soud, ani žalovaný dostatečně nezabývali zásahem do soukromého života stěžovatelky, která již ve správním řízení uvedla, že jezdí na výlety s jinými Latinoameričany a s Čechy, se kterými také pracuje. Připomněla, že v České republice žije již 14 let, mluví plynně česky a integrovala se do většinové společnosti. Soud se omezil na konstatování toho, co již uvedl žalovaný, totiž že nedojde k zásahu do rodinného života stěžovatelky, jestliže již partnerský vztah ukončila; žádné další podklady neobstaral. Z toho důvodu je napadený rozsudek nepřezkoumatelný pro nedostatek důvodů.

[6] Stěžovatelka nesouhlasí se závěry městského soudu, že je povinna uvádět všechna relevantní tvrzení již v řízení před správním orgánem. Má za to, že ve vztahu k principu *non-refoulement* došlo k prolomení zásady koncentrace řízení, která vyplývá z § 75 odst. 1 s. ř. s. Dále uvedla, že nerozumí tomu, proč městský soud ve svém posouzení bezpečnostní situace v zemi původu stěžovatelky vycházel pouze z podkladů, které se vyjadřovaly kladně; tento postup působí selektivně.

[7] Závěrem brojila proti úvaze soudu, že by v řízení měla být motivována pouze snahou o legalizaci svého pobytu. Městský soud svou argumentaci založil na, že se stěžovatelce nabízejí i další možnosti, jako je žádost o trvalý pobyt dle § 65 a násl. zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců, což by dle ní neměl být důvod pro neprodloužení doplňkové ochrany. Navrhla, aby Nejvyšší správní soud zrušil jak rozsudek městského soudu, tak napadené rozhodnutí žalovaného.

[8] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že neobsahuje žádnou argumentaci, která by doložila nezákonnost postupu žalovaného nebo městského soudu. Skutkový stav byl dostatečně zjištěn, rozsudek je věcně správný a srozumitelný. Upozornil dále na to, že městský soud se nemohl námitkou zásahu do soukromého života stěžovatelky zabývat, jelikož jej neučinila obsahem svých žalobních bodů. Uzavřel, že navrhuje Nejvyššímu správnímu soudu kasační stížnost odmítnout dle § 104a odst. 1 s. ř. s., anebo ji zamítnout.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[9] Kasační stížnost byla podána včas, osobou oprávněnou a jedná se o kasační stížnost, která je ve smyslu § 102 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s."), přípustná.

[10] Jednou z podmínek věcného přezkumu kasační stížnosti ve věcech, v nichž před krajským soudem rozhodoval samosoudce (kam spadá i problematika doplňkové ochrany), je ovšem také její přijatelnost. Kasační stížnost je podle § 104a s. ř. s. přijatelná tehdy, pokud svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Podrobněji se podstatou institutu přijatelnosti a jeho dopady do soudního řízení správního Nejvyšší správní soud zabýval v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, publ. pod č. 933/2006 Sb. NSS. V něm interpretoval neurčitý právní pojem „*přesah vlastních zájmů stěžovatele*". O přijatelnou kasační stížnost se dle zde citovaného rozhodnutí může jednat v následujících typových případech: (1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu; (2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně; (3) kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit judikaturní odklon; (4) pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele.

[11] Stěžovatelka v kasační stížnosti sdělila, že důvody přijatelnosti kasační stížnosti shledává v tom, že prokázala okolnosti, za kterých jí v zemi původu hrozí závažná újma; většinou z nich se městský soud nezabýval a současně přičítal stěžovatelce k tíži některé skutečnosti, které plynuly z již překonané judikatury. Dále se soud opomněl vypořádat se zásahem do práva na soukromý život podle článku 8 EÚLP; odchýlil se od judikatury Nejvyššího správního soudu a dopustil se zásadních pochybení, která mají dopad na hmotněprávní postavení stěžovatelky.

[12] Kasační stížnost **není přijatelná**.

[13] Stěžovatelka v prvé řadě upozornila na skutečnost, že se městský soud nedostatečně věnoval možnému zásahu do jejího soukromého života, jakožto součásti článku 8 EÚLP, rozsudek je proto nepřezkoumatelný pro nedostatek důvodů. Jak správně naznačil žalovaný, jednalo se o námitku, kterou stěžovatelka v řízení před městským soudem řádně neuplatnila, a proto se jí nemohl zabývat. Nad rámec věci kasační soud uvádí, že rozsudek městského soudu je přezkoumatelný, neboť splňuje požadavky judikatury kladené na odůvodnění soudního rozhodnutí (nálezy Ústavního soudu ze dne 20. 6. 1996, sp. zn. III. ÚS 84/94, či ze dne 11. 4. 2007, sp. zn. I. ÚS 741/06, případně rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Azs 47/2003 - 130, č. 244/2004 Sb. NSS, ze dne 29. 7. 2004,

č. j. 4 As 5/2003 - 52, ze dne 1. 6. 2005, č. j. 2 Azs 391/2004 - 62, a ze dne 21. 8. 2008, č. j. 7 As 28/2008 - 75).

[14] Stěžovatelka tvrdí, že městský soud měl zohlednit veškeré skutečnosti, které by mohly být důvodem pro udělení doplňkové ochrany. K tomu Nejvyšší správní soud uvádí, že prolomení pravidla obsaženého v § 75 odst. 1 s. ř. s. by bylo možné s ohledem na požadavek efektivního uplatňování zásady *non-refoulement*, která představuje závazek České republiky nevystavit žádnou osobu, jež podléhá její jurisdikci, újmě, která by spočívala v ohrožení života či vystavení mučení nebo nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestání, a to např. tím, že bude vyhoštěna či v důsledku jiných okolností donucena vycestovat do země, kde by jí taková újma hrozila (rozsudky NSS ze dne 10. 3. 2022, č. j. 10 Azs 537/2021 - 31, č. 4335/2022 Sb. NSS, a ze dne 14. 4. 2022, č. j. 5 Azs 89/2022 - 24, č. 4344/2022 Sb. NSS, a usnesení rozšířeného senátu ze dne 16. 11. 2016, č. j. 5 As 104/2013 - 46, č. 3528/2017 Sb. NSS). K tomu však v řešené věci nedošlo, městský soud při svém rozhodování vycházel z informací z různých zdrojů, jak například aktuálních dokumentů Ministerstva vnitra České republiky, tak i výroční zprávy Human Rights Watch a dospěl k závěru, že taková újma stěžovatelce v zemi původu nehrozí.

[15] Otázkou zjišťování skutkového stavu v řízení o mezinárodní ochraně se judikatura Nejvyššího správního soudu opakovaně zabývala (srov. např. rozhodnutí ze dne 20. 11. 2003, č. j. 2 Azs 27/2003 - 59, ze dne 18. 12. 2003, č. j. 5 Azs 24/2003 - 48, ze dne 17. 6. 2004, č. j. 3 Azs 23/2004 - 63, ze dne 25. 10. 2004, č. j. 5 Azs 162/2004 - 42, ze dne 21. 12. 2005, č. j. 6 Azs 235/2004 - 57, ze dne 13. 8. 2008, č. j. 2 Azs 45/2008 - 67, ze dne 27. 1. 2009, č. j. 2 Azs 91/2008 - 66). Dostatečností podkladů pro vydání rozhodnutí o udělení či neudělení mezinárodní ochrany podle zákona o azylu se zabýval například v rozsudku ze dne 31. 7. 2008, č. j. 5 Azs 55/2008 - 71, ze dne 20. 7. 2022, č. j. 10 Azs 42/2022 - 32, č. 4385/2022 Sb. NSS, ze dne 30. 9. 2008, č. j. 5 Azs 66/2008 - 80, č. 1749/2009 Sb. NSS, či ze dne 31. 5. 2017, č. j. 5 Azs 62/2016 - 87). Informace o zemi původu musí být v maximální možné míře relevantní, důvěryhodné a vyvážené, aktuální, ověřené z různých zdrojů, transparentní a dohledatelné (viz rozsudek ze dne 4. 2. 2009, č. j. 1 Azs 105/2008 - 81, č. 1825/2009 Sb. NSS). Těmto požadavkům městský soud dostál.

[16] Poslední námitkou stěžovatelka brojí proti úvaze městského soudu, že chce dosáhnout pouze trvalejší legalizace svého pobytu na území České republiky. Vzhledem k tomu, že soud neshledal nutnost poskytnout stěžovatelce ochranu v intencích azylového zákona, ani své rozhodnutí o tuto argumentaci neopřel, odkazuje Nejvyšší správní soud už jen nad rámec nutného na rozsudek ze dne 24. 2. 2005, č. j. 7 Azs 187/2004 - 94: *„Azylové řízení je prostředkem poskytnutí ochrany těm příslušníkům cizích států, kteří jsou na území státu původu vystaveni pronásledování ve smyslu tohoto zákona nebo kteří mají odůvodněný strach z takového pronásledování. Jak je patrné, zákonodárce nekonstruoval toto řízení jako prostředek k legalizaci pobytu na území České republiky či jako možnost získat zde pracovní povolení. Jestliže tedy stěžovatel žádá o legalizaci pobytu v České republice, bude se muset podrobit režimu jiného zákona, a to bez ohledu na „složitost mechanizmů“, které tento upravuje.“* (srov. např. rozsudky NSS ze dne 30. 6. 2004, č. j. 7 Azs 138/2004 - 44, ze dne 16. 2. 2005,

č. j. 4 Azs 333/2004 - 69, ze dne 20. 10. 2005, č. j. 2 Azs 423/2004 - 81 či ze dne 10. 2. 2006, č. j. 4 Azs 129/2005 - 54).

[17] V dané věci tak nevyvstala žádná právní otázka, která by dosud nebyla v judikatuře Nejvyššího správního soudu řešena, popř. byla řešena rozdílně. Rovněž tak Nejvyšší správní soud neshledal důvod, pro který by bylo nutno učinit judikaturní odklon. Městský soud se neodchýlil od judikatury kasačního soudu; ani se nedopustil zásadního pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatelky.

IV. Závěr a náklady řízení

[18] Nejvyšší správní soud tedy neshledal existenci důvodů přijatelnosti kasační stížnosti; nepřikročil proto k podrobnému věcnému přezkumu kasačních námitek stěžovatelky a kasační stížnost odmítl jako nepřijatelnou podle § 104a odst. 1 s. ř. s.

[19] O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle úspěchu ve věci v souladu s § 60 odst. 1 větou první s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Soud o nákladech nerozhodoval podle § 60 odst. 3 s. ř. s., přestože kasační stížnost odmítl, a to s ohledem na závěry usnesení rozšířeného senátu ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020 - 33, č. 4170/2021 Sb. NSS (srov. obdobně usnesení ze dne 16. 6. 2021, č. j. 9 As 83/2021 - 28).

[20] Neúspěšná stěžovatelka nemá na náhradu nákladů v řízení před kasačním soudem právo. Byl jí však kasačním soudem ustanoven zástupce, a proto mu podle § 35 odst. 2 in fine s. ř. s. „[z]*a zastupování náleží odměna; pro určení její výše, nestanoví-li zvláštní právní předpis jinak, se užije obdobně zvláštní právní předpis, jímž jsou stanoveny odměny a náhrady advokátům za poskytování právních služeb.*“ Tímto zvláštním právním předpisem je vyhláška Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif). Odměna advokáta za dva poskytnuté úkony právní služby – první porada s klientem včetně převzetí a přípravy právního zastoupení [§ 11 odst. 1 písm. b) advokátního tarifu] a doplnění kasační stížnosti [§ 11 odst. 1 písm. d) advokátního tarifu *per analogiam*] je určena podle § 9 odst. 4 písm. d) ve spojení s § 7 bod 5 advokátního tarifu částkou 3 100 Kč. K tomu náleží náhrada hotových výdajů advokáta ve výši 300 Kč za každý úkon dle § 13 odst. 4 téže vyhlášky. Jelikož zástupce žalobkyně je plátcem daně z přidané hodnoty, zvyšuje se odměna a náhrada hotových výdajů o 21% sazbu této daně. Celková odměna tedy činí 8 228 Kč. Tato částka bude ustanovenému zástupci uhrazena Nejvyšším správním soudem ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto usnesení. Úspěšnému žalovanému, který by jinak měl právo na náhradu nákladů řízení, žádné náklady nad rámec úřední činnosti nevznikly. Nejvyšší správní soud mu proto náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznal.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 1. června 2023

JUDr. Lenka Kaniová

předsedkyně senátu